

De Koornet Werkdag

vrijdag 22 maart 2019 - Akoesticum in Ede
voor koorbesturen en dirigenten

Koornet Werkdag 22 maart 2019 Akoesticum, Ede

Dit is het verslag van de Koornet Werkdag die op 22 maart 2019 in Akoesticum gehouden is. Ongeveer 50 personen (koorbestuurders, dirigenten, vertegenwoordigers van zangorganisaties) waren aanwezig om met elkaar te spreken over auteursrechten en licenties voor koormuziek, deskundigheids-bevordering bij dirigenten en de organisatie van een gezamenlijk koorgericht evenement in 2020.

Welkom

Daphne Wassink, voorzitter Koornetwerk Nederland, heet alle aanwezigen welkom op deze eerste Koornet Werkdag. Het is een initiatief van Koornetwerk om met mensen die actief zijn in de koorsector te overleggen over thema's die hen bezig houden.

De koorsector is een grote sector: 25% van de Nederlanders zingt en 10% van de Nederlanders zingt samen met anderen. Niet iedereen, inclusief overheden, is zich bewust van deze omvang. Aan ons gezamenlijk om het enthousiasme over zingen te delen! Koornetwerk Nederland zet zich in om het samen zingen in al haar diversiteit in de Nederlandse samenleving te bevorderen en voor iedereen bereikbaar te maken.

Daphne schetst de ontstaansgeschiedenis van Koornetwerk. Het is in 2017 is opgericht als rechtsoopvolger van de Vereniging van Korenorganisaties (VNK) en heeft 7-koppig bestuur. Daphne stelt de aanwezige bestuursleden voor/ De nu in totaal 14 korenbonden die lid zijn van Koornetwerk Nederland vertegenwoordigen op dit moment zo'n 140.000 zangers. Sinds november 2018 kunnen ook andere regionale en nationale korenorganisaties lid worden van Koornetwerk Nederland. Het Nederlands Koorfestival, het Nederlands Kamerkoor en ZIMIHC hebben zich aangemeld als de eerste nieuwe leden.

Als Koornetwerk willen we daadwerkelijk een netwerk zijn en gelegenheid voor netwerken en net-werken creëren. Daar is deze netwerkdag voor bedoeld: kennis uitwisselen, aan het werken en netwerken. Daphne wenst iedereen een inspirerende en stimulerende dag!

Daarna is er een kort gezamenlijk zangmoment. Annalisa Schmad (bestuurslid Koornetwerk) leidt iedereen bij het zingen van een circle song.

Verslag Verslag twee bijeenkomsten met Buma en Femu **Aanwezig: Wendy ter Weeme en Monique Senft (Buma), Erik Janssen (Femu), ongeveer 30 deelnemers**

NB

Er zijn twee bijeenkomsten gehouden (van 13.30 tot 15.00 en van 15.15 tot 16.30), deels met dezelfde deels met andere deelnemers.

Op de 1^e bijeenkomst lag het accent op informatie vanuit Buma en Femu over hoe zij werken en wat zij van ons (korenbonden, koren) verwachten. Naar aanleiding daarvan waren er verschillende vragen. Op de 2^e bijeenkomst was er gelegenheid tot vragen, met bijbehorende discussie. In dit verslag is de informatie uit beide bijeenkomsten bijeen genomen. Na afloop van de 2^e plenaire bijeenkomst was er gelegenheid voor individueel consult. Daarover wordt in dit verslag niet gerapporteerd.

Wendy ter Weeme en Monique Senft (medewerkers Buma) presenteren met een power point wat Buma doet, hoe het proces van aanmelding van uitgevoerde koorwerken werkt en wat Buma verwacht van koren qua rapportage. → Zie de power point van Buma. Alleen koorwerken waarvan de componist (en/of tekstschrijver) nog leeft of korter dan 70 jaar is overleden, vallen onder de Auteurswet. Daarna is zo'n werk 'domaine public' (DP).

Jaarlijkse opgave door koren van uitgevoerde werken

In 2017 zijn 5.079 koren aangeschreven om een opgave te doen. De respons was 83%. De aanwezigen geven aan het lastig vinden om elk jaar de lijst van uitgevoerde werken goed in te vullen. Dat is ook de ervaring van Buma, want het formulier wordt vaak niet volledig (genoeg) ingevuld. Het is een hele puzzel die tijd kost, en veel koren zien er de meerwaarde niet van in. Medleys moeten b.v. als afzonderlijke titels worden vermeld. Buma komt per 1 april 2019 met een nieuwe, interactieve portal om koren te ontzorgen op dit punt. Buma is geïnteresseerd in ideeën om koren verder behulpzaam te zijn bij een efficiënt gebruik van deze portal.

Licentie Buma (ten gehore brengen van muziek)

Als Buma koren die koorwerken uitgevoerd hebben benadert omdat er geen licentie is aangevraagd, slaat Buma dit koor aan voor € 6,87 per koorzanger/jaar. Wanneer een koor zichzelf tevoren bij Buma aanmeldt, kost een licentie € 4,58 per koorzanger/jaar. Een licentie via korenbonden is € 2,58 per koorzanger/jaar en kent bovendien minder strikte voorwaarden.

(Zie voor de licentietarieven, de voorwaarden en de uitzonderingen www.bumastemra.nl en www.koornetwerk.nl.)

De organisator van een uitvoering is verantwoordelijk voor de afdracht van Buma-rechten. Buma meldt dat zij koren die nog geen Buma afdrachten doen ('wilde koren') actiever gaat aanschrijven. De organisatie meent dat naar schatting slechts 10 à 15% van de koren momenteel afdraagt voor uitgevoerde koorwerken. Men zal Koornetwerk Nederland op de hoogte houden van de ontwikkelingen op dit gebied. Op basis van de Auteurswet 1912 heeft Buma van componisten en tekstschrijver het mandaat gekregen om hun intellectuele eigendomsrecht te beschermen. Buma heeft een geschillencommissie voor het geval er discussie is tussen Buma en aangeschreven organisaties over rechten en licenties.

Licentie Femu (publiceren/kopiëren van teksten en bladmuziek)

Erik Janssen (directeur Femu) presenteert wat Femu is en doet. Hij begint met het vertonen van een filmpje.

Zie: <https://femu.nl> Femu verstrekt licenties voor het additioneel kopiëren maken van bladmuziek en projectie van bladmuziek en songteksten (op tablets, via beamers etc.). Een koor moet eerst zelf de originele bladmuziek kopen, meestal via een uitgeverij (zowel de papieren als de digitale uitgeverij). Vergelijkbaar met Buma is Femu als collectieve beheersorganisatie gemandateerd door uitgeverijen om het recht op gebruik te beschermen.

Femu is in 2016 gestart, als opvolger van Musi@opy en Stemra die eerder dit kopieerrecht licenceerden. Femu

werkt met een lage overhead (max 15%), zodat de bulk van de licentiegelden daadwerkelijk bij de auteurs komt.

Femu is nog bezig een werkbaar model te ontwikkelen voor de inning van kopierechten en andere vormen van reproductie en digitaal beheer. De organisatie is ontvankelijk voor suggesties om te komen tot een model dat voor alle betrokken partijen goed werkt. Een volledige licentie bij Femu kost € 4,77 per koorzanger/jaar. Wat men daarvoor krijgt zie de website www.femu.nl. Meldt een koor zich uit eigen beweging aan bij Femu, dan is de licentie € 3,18 per koorzanger/jaar. Koren die lid zijn van een korenbond betalen nu als instapprijs € 1,62 per koorzanger/jaar maar dit is een deellicentie waarin (nog) geen digitaal beheer is opgenomen.

All-in pakket Buma, Stemra, Femu

Koornetwerk Nederland is met Buma/Stemra en Femu in overleg over een all-in pakket, waarin geregeld is: ten gehore brengen, kopiëren, op websites plaatsen, streamen, digitaal beheren, doorsturen van digitale bestanden aan koorleden. Met andere woorden: een all-in-pakket dat volledig ontzorgt. Er is een model ontwikkeld waarbij de licentiepremie lager wordt naarmate meer korenbonden/koren/koorzangers het all-inpakket afnemen. De laagste licentiebijdrage bedraagt dan € 6,28 per koorzanger/jaar 140.000 koorzangers. (Het huidige bestand van bij Koornetwerk aangesloten koorzangers is per 1 januari 2019 ongeveer 135.000).

Als Buma/Stemra, Femu en Koornetwerk tot een gemeenschappelijk besluit kunnen komen, kan dat met ingang van 2020 worden ingevoerd.

Vragen /opmerkingen uit de zaal

- Koornetwerk heeft ook een taak ervoor te zorgen dat er ook gelden terugvloeien vanuit Buma en Femu naar de korenwereld. Thans is het zo dat de koorsector wel wordt geacht te betalen, maar auteurs in de koorsector nauwelijks gelden terug zien.
- Hele structuur van licentiegelden is complex. Er is bij koren behoefte aan een stappenplan, of andere vorm van begeleiding. Is het mogelijk dat Koornetwerk de koren(bonden) ontzorgt op dit vlak?
- Een arrangeur moet altijd toestemming (autorisatie) krijgen van de eigenaar (componist of uitgeverij) voor het maken van een arrangement. Als er geen naam van componist of uitgeverij op het arrangement staat, kun je er van uitgaan dat voor het arrangement geen autorisatie is verstrekt.

(NB. Alle in dit verslag genoemde prijzen zijn exclusief 21% btw)

Verlag workshop deskundigheid dirigenten

Voor de workshop deskundigheid dirigenten hebben zich ongeveer twintig dirigenten en koorbestuurders gemeld. Daphne Wassink en Annalisa Schmad (voorzitter en bestuurslid Koornetwerk Nederland) leggen uit dat er een werkgroep aan de slag gaat om te kijken naar de

opleiding en beloning van dirigenten. Dit is onderdeel van een groter plan over deskundigheidsbevordering.

Daphne schets in het kort de geschiedenis van de Adviestarieven voor dirigenten zoals die nu gehanteerd wordt door Koornetwerk Nederland. De afgelopen jaren is alleen sprake geweest van een prijsindexering, maar verder niet inhoudelijk gekeken naar andere aspecten die daarbij een rol spelen. Koornetwerk Nederland wil een commissie samenstellen onder voorzitterschap van Boyke Brand om daarmee aan de slag te gaan. De workshop is vooral bedoeld om input te leveren aan deze commissie. Aan de hand van de uitkomsten formuleert Koornetwerk Nederland een opdracht voor de commissie.

Annalisa introduceert een werkvorm waarin tweetallen een rollenspel spelen. De een verplaatst zich in de rol van dirigent, de ander in bestuurder van een koor. In twintig minuten gaan we zo steekwoorden verzamelen over de problemen en onderwerpen die daarbij aan de orde komen.

Uitkomsten workshop:

- Het profiel van de dirigent speelt een rol in de beloning.
- Niet alleen opleiding speelt mee, maar zeker ook ervaring.
- Het werken met koorleden speelt een belangrijk rol in de beoordeling.
- Koorleden herkennen de kwaliteit van een dirigent niet en kiezen meestal voor de goedkoopste oplossing.
- Doet de dirigent het als hobby of professioneel?

- Welke kennis hebben koorbesturen nodig om het sollicitatiegesprek in te gaan?
- Het eisenpakket dat koren hebben is vaak te hoog. Men moet arrangeren, piano spelen, dirigeren, stemvorming doen, organiseren, oefenmateriaal maken etc.
- De beloning voor de zang-pedagogische kant laat te wensen over.
- Ook dirigenten moeten beter weten wat ze zelf kunnen. Men overschat zichzelf.
- Het is te veel gericht op klassieke opleiding.
- Er zou eigenlijk een minimumtarief moeten komen en daarboven onderhandelen
- Wat wil het koor eigenlijk zelf? Hoe profileert men zich?
- Dirigenten beconcurreren elkaar.
- De tarieven zijn te veel richtlijn geworden, terwijl ze slechts als advies bedoeld zijn.
- De huidige tarieven zijn minimumtarieven.
- Hoe worden straks de nieuwe tarieven opgebouwd?
- Er zou een cao-achtige kant moeten zijn.
- Hoe ziet straks de communicatie eruit? De koren voelen nu dat het advies van hun bond maatgevend is.
- Er is ook behoefte aan tarieven voor begeleiders en instrumentalisten.

Verslag Werkgroep Evenement 2020 **aanwezig: ongeveer 15 deelnemers**

Ubbo van Piggelen leidt de discussie in met een power point presentatie

Hoofdpunten in de discussie

- Duidelijk krijgen over wat we verstaan onder “evenement”? Er wordt nu wisselend gebruik gemaakt van de begrippen “evenement”, “event” en “festival”.
- Er is geen behoefte om “het zoveelste” festival te willen (mede)organiseren.
- Prioriteit 1 is duidelijk krijgen wat het DOEL van het evenement is. Is dat educatie, netwerken en elkaar treffen, en/of optredens?
- Eisen en wensen t.a.v. het evenement: genre-overstijgend, landelijk bereik, zo vernieuwend en innovatief mogelijk (“iets wat er niet is” en “buiten de box”), jongeren én senioren er bij betrekken (de uitersten kunnen boeien)
- Mogelijkheden:
  - Chor.Com-achtig event (met marktstallen voor uitgevers van bladmuziek, arrangeurs en componisten, andere koogerelateerde spullen) met optredens, masterclasses en workshops
  - Bijzondere groepen uitnodigen: Asielzoekerskoor, LGBT-koor, Koor voor mensen met bijzondere ziekte (kanker, autisme, doof, etc)
  - Een “onderbelicht genre” in het spotlicht zetten
  - Bijzondere locatie gebruiken voor het evenement
  - Digitaal evenement (kan een onderdeel zijn van een groter geheel): Virtueel koor, een stuk deels virtueel deels live uitvoeren, Spotify concert
- 2020 is bijna niet haalbaar gezien de voorbereidingstijd. Het boeken van een locatie moet vaak ruim een jaar van tevoren gebeuren. Het is soms moeilijk om gastartiesten te boeken op korte termijn.
- Werkvorm:
  - Co-creatie (niet in opdracht van Koornetwerk)
  - Stuurgroep met een klein aantal leden w.o. vertegenwoordiging van Koornetwerk en vanuit de bonden
  - Werkgroepen die een deel van de organisatie voor hun rekening nemen
- Financien:
  - Subsidies zijn nodig om het evenement kostendekkend te maken
  - Korenbond-leden kunnen een onderdeel medefinancieren
  - Bijdragen: kaartverkoop bezoekers, bijdrage deelnemers, kraamhuur bij een markt, etc.

Wat moet nog gebeuren?

1. Eerst duidelijkheid vanuit de korenbonden van Koornetwerk (en hun eigen leden) waar er behoefte aan is. Dan vanuit Koornetwerk, rekening houdende met de ideeën die geopperd zijn, een keuze maken: **WAT willen we organiseren?**
2. Installeren van een stuurgroep en werkgroep(en) met commitment (dus niet vrijblijvend).
3. Kiezen tussen een evenement apart organiseren, of aansluiten bij een bestaand evenement (i.v.m. financiën en organisatorische belasting).
4. Een voorlopige datum vaststellen met een tweede optie (i.v.m. beschikbaarheid locatie), in het geval we niet aansluiten bij een evenement waarvan de datum al bekend is.
5. Kiezen voor een locatie, wellicht een tweede (en derde?) keuze, beschikbaarheid checken en offertes opvragen.
6. Opstellen van een inhoudelijk projectplan en een dekkingsplan door de stuurgroep en de onderliggende werkgroepen.
7. De rest van de stappen opnemen in een projectplan en een draaiboek.

